

**Directoraat-Generaal
Samenleving en Covid-19**
Directie Strategie en Kennis
Covid-19

Contactpersoon
5.1.2e

Datum
23 februari 2021

Notulist
5.1.2e

verslag

Vraaggesprek 'Nederland na de crisis'

Omschrijving	Verslag vraaggesprek met minister Hugo de Jonge
Vergaderdatum en -tijd	18 februari 2021, 16.30 uur
Vergaderplaats	Webex
Aanwezig	Hugo de Jonge, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e

Aanleiding

DG Samenleving en COVID-19 (DGSC-19) richt zich op het herstellen en vernieuwen van de samenleving na de coronacrisis. Daartoe is onder andere het lange termijn team 1 'Nederland na de crisis' (LT team 1) opgericht. Dit team organiseert de komende maanden dialogotafels met burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties, wetenschappers en (dwars)denkers. Ter ondersteuning van deze dialoog met de samenleving gaat het team in gesprek met een aantal bewindspersonen van het kabinet. Dit verslag bevat een samenvatting van het gesprek met minister Hugo de Jonge.

Verslag

Hieronder volgt een kort verslag van de besproken punten.

Doel 'Nederland na de crisis':

'Nederland na de crisis' is een interdepartementaal team dat de beleidsterreinen overstijgt. Tot en met eind mei worden meer dan 80 dialogotafels gevoerd met de samenleving. Deze dialogen bieden input voor een herstel- en vernieuwingsagenda.

Hugo de Jonge vraagt zich af **hoe dit traject loopt in de tijd**, aangezien het dialoogtraject langer loopt dan de formatie. Het LT1-team beoogt gedurende het traject aansluiting te vinden bij de formatie. Ook is hierbij belangrijk om te benadrukken dat het *proces* een groot onderdeel is van het product. Het voeren van de gesprekken is een belangrijk deel van het bieden van perspectief. Daarnaast gaat het om een perspectief door en voor de samenleving. De resultaten landen daarom niet enkel bij de Rijksoverheid, maar ook bij de partijen die deelnemen aan de tafels.

Daarnaast geeft Hugo de Jonge aan dat het zijn voorkeur heeft om te focussen op een **beperkt aantal beleidsterreinen** waar evident schade is aangericht. Zo kan er meer impact gerealiseerd worden.

Ook is het van belang om **af te stemmen met de huidige departementale trajecten en de overlap tussen de departementale trajecten en het LT1-team goed te benutten**. Bij het ministerie van VWS zijn dat bijvoorbeeld de contourennota en de *lessons learned* n.a.v. de COVID-crisis. Zo komt de rode draad 'digitalisering' van dit traject ook terug in de contourennota en in *lessons learned*. Het is daarbij belangrijk geen dubbel werk te verrichten maar aan te sluiten bij wat er al ligt.

Directoraat-Generaal
Samenleving en Covid-19
Directie Strategie en Kennis
Covid-19

Datum
23 februari 2021

Welke thema's zijn volgens u vanuit uw eigen portefeuille relevant voor een herstel- en vernieuwingsagenda?

Vanuit de herstellkant merkt Hugo de Jonge de volgende zaken op:

- De **lange termijn gezondheidsschade** van COVID-19 gaat veel groter zijn dan we tot op heden hebben gezien. Deze lange termijn schade in beeld brengen is een belangrijk herstellfenomeen.
- Ook is het belangrijk om te focussen op een herstelplan voor de **uitgestelde zorg** en de gezondheidsschade die dit heeft opgeleverd.
- Ook is er grote **mentale gezondheidsschade**. Hier is echter nog weinig kennis over, er zou hier een herstelplan voor moeten komen.

Al deze gezondheidsaspecten roepen de volgende vraag op: Wat gaan we in georganiseerd verband doen om dit aan te pakken?

Vanuit de vernieuwingskant worden de volgende zaken opgemerkt:

- Hugo de Jonge merkt op dat de vernieuwingskant nauw moet aansluiten met de inhoud van de **contourennota en de lessons learned**. Concreet is het van belang om langs de drie lijnen van de contourennota te werken. Denk bijvoorbeeld aan de volgende zaken: organisatie en rol van de overheid in tijden van schaarste, rol van de overheid en de regio's, digitalisering, e-health en robotica, en leefstijl: preventieve zorg centraler stellen.
- Daarnaast moeten we als Europa meer zelfvoorzienend zijn in de zorg. Er moet een **grotere rol van Europa op gezondheidsterrein** gerealiseerd worden. Dit zorgt voor betere beschikbaarheidsvoorzieningen. Het is niet wenselijk dit op nationaal niveau te regelen.

Wat is volgens u de blinde vlek?

- Een blinde vlek in dit proces is de **afstemming** met andere departementen. Het is belangrijk om hier aandacht voor te hebben en oog te hebben voor de juiste **structuur** van het programma.

Welke vraag heeft u aan de deelnemers van de dialoog?

- Het is interessant om te vragen naar wat mensen zelf al doen. Het zou mooi zijn als dialogen **aanzetten tot actie**.
- Ook is een nadruk op vragen over **leefstijl** van belang. Welke eigen rol hebben mensen hierin en hoe kan de overheid in deze behoefte voorzien?
- Tot slot is de vraag welke positieve elementen we willen **behouden uit de crisis** interessant. Denk bijvoorbeeld aan meer rust en oog voor de natuur.